

UR NYHETERNA

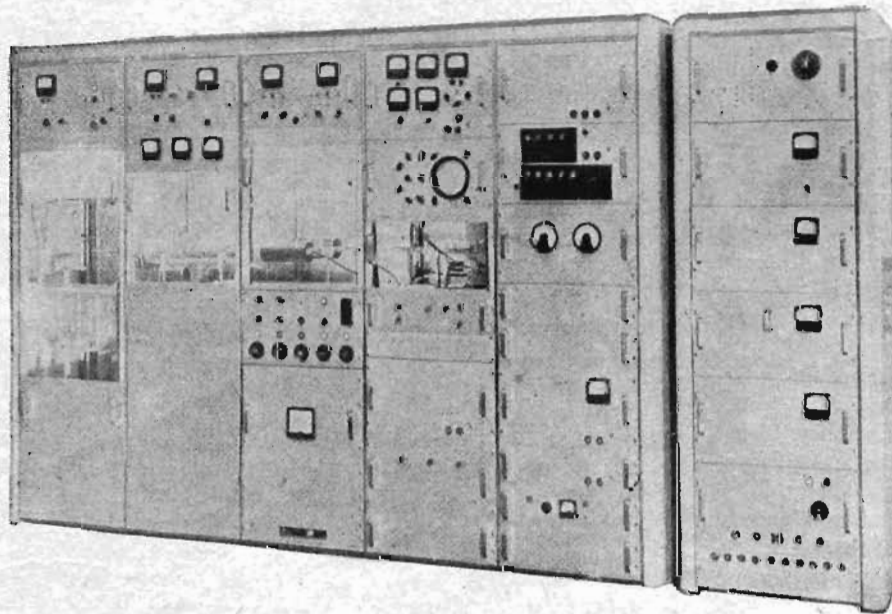
TIDNING FÖR URTEKNIK OCH URHANDEL

Årg. 15

Juni 1958

Nr 6

Världens bästa atomur på Brysselutställningen

Jean Rossels atomur "Lachesis".

På Brysselutställningen visar Schweiz i sin paviljong ett atomur, som i precisionsavseende står utanför all konkurrens f. n.

Uret påbörjades för fyra år sedan av chefen för fysiska institutionen vid universitetet i Neuenburg prof. Jean Rossel, som till medarbetare haft professor Bonanomi och doktorerna Hermann och Kartaschoff.

Uret är avsett att uppställas i observatoriet i Neuenburg, där det kommer att kontrollera de officiellt meddelade tidssignalerna. Men innan det får sin slutgiltiga placering, visas det sålunda för besökarna å världsutställningen i Bryssel. Konstruktörerna ha givit sitt atomur namnet "Lachesis".

Lachesis är i den antika mytologien

namnet på nattens dotter, en av de tre parcerna d. v. s. ödesgudinnorna. Det är hon, som spinner livstråden och hon symboliserar på så sätt den fortlöpande utvecklingen. Och det schweiziska forskarteamet vill väl med detta namn säga, att det nya atomuret visserligen övergår sina föregångare, men å andra sidan även självt är ett utvecklingsstadium.

Som känt är, är det jordens rörelse kring sin axel, som sedan urgamla tider varit utgångspunkten för människans beräkning av tiden. Från dygnets timmar kom man fram till sekunden och detta tidsmätt är utgångspunkten för tidsangivelserna i vetenskap och teknik. För ett par decennier sedan konstaterade man, att jorden ej är det noggranna ur som man föreställt sig. Moder jord

visar i själva verket upp vissa oregelbundenheter i sin rörelse, som röra sig om c:a en tiondedels sekund pr dygn.

Sedan man väl gjort denna iakttagelse, har vetenskapen tagit till uppgift att konstruera ännu noggrannare ur än vår jord. Så kom man fram till kvartsuret, som visade sig vara det bästa av ur, som av människan skapats. För kortare tidsrymder är detta ur bättre än jorden, men när det gäller längre perioder — flera år — blir jorden i alla fall pålitligare. Sökandet efter det absolut korrekta uret gick vidare och så kom forskningen fram till atomuret.

Det är nu tio år sedan det första atomuret byggdes; det var amerikanerna, som kommo först. Principen var nog riktig, men trots allt var atomuret inga-

Inför urfackmännens kongress

lunda bättre än kvartsuret. Först år 1955 hade man lyckats experimentera sig fram till brukbara atomur, som fyllde de högsta kraven på precision. Både USA, England och Schweiz ha byggt dylika ur, som fungera oklanderligt.

Varje atomur fungerar praktiskt taget efter samma princip. Uret består av två delar: en regleringskonstruktion (pendel, oro o. s. v.), som delar tiden (sekunder och bråkdelar av sekunder) i lika stora delar samt en annan mekanisk del, som räknar dessa delar. Den viktigaste och besvärligaste delen av uret att framställa är regleringsmekanismen. Urets precision beror ju på, hur noggrant denna mekanism kan indela tiden i avsnitt, som äro absolut lika långa.

Atomur och molekyler kunna utföra rörelser, som äro mycket konstanta. De äro utmärkta att använda just i regleringen, emedan de var för sig — atomer och molekyler — sinsemellan äro lika alla och ej förändra sig under tidsförloppet. Ett atomur är alltså ett ur, vari regleringen sker genom atom- eller molekylrörelser. I praktiken är det atomer av grundämnet caesium eller molekyler av den kemiska förbindelsen ammoniak, som användas.

Hur fungerar nu det i Neuenburg byggda atomuret?

I ett högevakuerat rör framställes en stråle av ammoniakmolekyler, som utföra svängningar i röret samtidigt med att radiovågor utsändas. Dessa elektromagnetiska vågor ha samma frekvens som ammoniakmolekylens svängningar, d. v. s. ungefär 24 miljarder pr sekund. Ett instrument, som med tillhjälp av molekyler alstrar radiovågor, kallas molekyloscillator. Radiosignalerna förstärkas i en mottagare och användas till att kontrollera noggrannheten i ett kvartsur och korrigera dess inställning.

Neuenburgatomuret består alltså av två delar, molekyloscillatorn och kvartsuret. Oscillatorn är regleringsmekanismen, som indelar tiden i ytterst små delar med intervaller, som äro absolut lika långa sinsemellan. Kvartsuret är räknearvidelningen, som räknar antalet av dessa intervaller och anger tiden.

Eftersom kvartsuret i sig självt är en god tidmätare, vars gång endast mycket långsamt ändrar sig, behöver oscillatorn ej ständigt hållas i gång; det räcker med

(Forts. å sid. 6)

Mosebacke Restaurant.

Söndagen den 6 juli samlas, som tidigare omtalats, Urfackmännens riksförbund till en tvådagars kongress i Stockholm. Kongressens huvudförhandlingar äro förlagda till hotell Malmen, där man också avslutar söndagen med festmiddag.

På måndagen har man en del över-

läggningar och dessutom begagnar man tillfället att titta på en hel del av intresse för facket i Stockholm. Kl. 19 på måndagen äro samtliga kongressdeltagare inbjudna av AB Rätt Tid till middag å den välkända och anrika Mosebacke Restaurant.

Inbjudan till Urmakare

VÄLKOMMEN TILL MALMÖ I SOMMAR
— och till AB RÄTT TID!

Ni inbjudes att bese landets största och modernaste fournityr-, verktygs- och uravdelningar. Mitt i stan i byggnadskomplexet Arkaden finner Ni oss. Ni erhåller fri garageplats så länge Ni vill i samma hus. Ni är välkommen vilken dag som helst — vi stänger ej under semestertiden. Om Ni meddelar i god tid ordnar vi hotellrum åt Er. Vårt marketenteri bjuder på kaffe och friska drycker hela dagen. Välkommen med hela familjen till intressanta och angenäma dagar i Malmö!

AKTIEBOLAGET RÄTT TID Stora Nygatan 31 Malmö Tel. 752 20

Utkommer med ett nr varje månad.

Ansvarig utgivare:

Chefsurmakare Bertil Nilsson

Redaktionens adress:

Stortorget 3, Malmö. Telefon 714 45

Versailles

15 jewels

Mod. dep.

8 days

alarm

Another Creation by

ERNEST BOREL

..Tick.Tack

SMÅPLOCK UR DAGBOKEN...

Antika ur — mer eller mindre

Ofta hör man personer bedyra, att de ha t. ex. ärvda fickur, som äro verkligt antika. Nu är ju "antik" ett högst tånjbart begrepp. Det innefattar emellertid, att uret härrör från så pass gammal tid, att det i konstruktionsavseende tillhör ett förgånget skede. Dessutom förbinder man med ordet "antik" även en viss fordran på, att uret genom sin ålderdomlighet har ett värde utöver det vanliga.

Till de antika uren höra givetvis spindeluren. Men visst inte alla ha speciellt värde därför att de äro antika. Många av dem äro att anse som massprodukter med ringa hantverksvärde och därför föga efterfrågade av de verkliga samlarna.

Nu må man dock hålla i minne, att ofantliga mängder av dessa föga värdefulla ur skrotats ned, när de mera pålitliga cylinder- och ankaruren fördes i marknaden. Antalet av dem har sålunda i hög grad decimerats. Så kommer här till, att folkmängden avsevärt vuxit och sålunda även antalet samlare. Detta medför ytterligare inskränkning i antalet av även de enkla spindeluren. Antalet bygdesamlingar och småmuseer har också väsentligt stigit och även dessa institutioner äro roade av att få tag i gamla ur, även om de inte ha något egentligt samlarvärde. De tillhöra ju dock kulturhistorien och ha som sådana en del att förtälja. Man skall sålunda ej förvåna sig alltför mycket, om priserna även på enkla ur gått upp de senare åren.

Men skall man egentligen stoppa antikbegreppet ifråga om fickur vid spindeluren. Deras tid var ju i stort sett luten på 1860-talet, då cylinderuren tog loven av dem. De äldsta cylinderuren — kunna de ej inrymmas under antik-

begreppet? För några år sedan var man nog föga villig att lyssna på det örat. Men allteftersom man kommer längre fram i utvecklingen, får man ta sig en funderare på, om inte de äldre cylinder- och armbandsuren ändå få betraktas som antikviteter. Det går med de enkla cylinderuren som med de enkla spindeluren — de försvinna och när de äntligen beredas plats i samlingarna, är antalet av dem så reducerat, att de rent av bli sällsynta. Många specialtyper äro det f. ö. för längesedan.

Det första uret med bygeluppdraget är givetvis en raritet. De många förslagen till åstadkommande av dammfria och vattentäta ur äro värda att ta till vara. Det gäller ju härvidlag i huvudsak höljet, men det är en viktig del av uret

Äldsta typerna av armbandsuren komma säkerligen att få rycka in i samlingarna, så snart man börjar få perspektiv på denna fas av urets utveckling. En hel rad av olika konstruktioner, som varit och äro av kort livslängd, komma utan tvivel att bli föremål för samlares stora intresse.

Detta gäller ej blott småuren; det kommer i lika hög grad att gälla de stora uren.

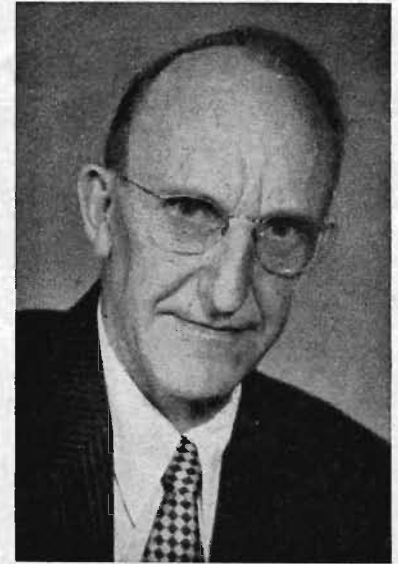
För samlarens del gäller det att begrundna, att tiden fort löper undan. Antikbegreppet håller sig ej vid en bestämd gräns; den flyttas framåt undan för undan. Så har det gått med t. ex. möbler och annat husgeråd. Interiörerna från 1800-talets senare hälft, som blott för ett årtionde sedan rensades ut, återkomma i dag som efterlängtrade och omhuldade antikviteter. Säkerligen följa uren efter och i viss mån har detta redan skett med de större typerna av ur.

P. L.

Omkring år 1600 hade halsuret utvecklats till att vara i hög grad snyckbetonat, vilket ju var förståeligt nog. Uret som tidmätare var ju tämligen enkelt, men som en nymodighet, som kunde utnyttjats i modets tjänst var det tacksamt nog. Den ovala formen var vid denna tid särskilt omtyckt och det var även under denna epok som ur i form av blommor, blomknoppar, djur, kors och dödsallar voro på modet. Första hälften av 1600-talet omhuldade, vid

sidan av de dosformiga uren, de ovala typerna, som under barocken fingo större och grövre dimensioner. Det var egentligen dessa ur med sitt svagt äggformiga utseende, som gävo anledningen till uppkomsten av benämningen nürnbergerragg. Genom felaktiga slutledningar sattes dessa ur i samband med fickurets uppkomst och i följd därav har man länge haft för sig, att nürnbergerragg var fickurets ursprungsform, en åsikt som är grundfalsk.

Carl Kull sextio år

Carl Kull.

Den 17 juni stiger urmakarmästare Carl Kull i Landvetter, Göteborg, in i ett nytt decennium. Han är nämligen född 1898 och Stockholm är hans födelseort. För tjuo år sedan startade han egen rörelse i Göteborg och där har han sedan varit bofast. Att han alltid haft starkt intresse för yrket och dess organisation är väl känt och det var också självfallet, att han skulle vara med, när Urfackmännens Riksförbund bildades. Inom detta har han varit en av de verksamma krafterna och han är f. n. redaktör för Riksförbundets tidning.

Det är en uppslagsrik och arbetsglad yrkes- och organisationsman, som nu när de sextio åren och det är många lyckönskande tankar, som på högtidsdagen vandra ned till Landvetter med tack för gott arbete och glatt sinne under många år.

—d.

LITTERATUR

Augusta-Brücke, Bullheimer & Co, Augsburg, är en värdefull handledning för urmakaren i det dagliga arbetet. Alla de viktigaste data rörande kalibern hos samtliga tyska fick- och armbandsur finnas här upptagna. En dylik sammanställning har ej kunnat göras utan en mycket intim kontakt mellan utgivaren och den tyska urindustrin. För första gången ha också numren för uppdrags- och balansaxlarna från de bekanta fabriken DCN och Ronda ställts upp jämsides.

Bl. a. upptager "Brücke" de enskilda kalibrarnas visarhålmått, en hel del väsentliga upplysningar om verken, en tabell med noggranna avbildningar för bestämningen av stötsäkringar m. m. Arbetet kan utom från förlaget erhållas från AB Rätt Tid, Malmö.

Vägen till armbandsuret

Armbandsuret, som vi nu betrakta som det bästa och mest praktiska uret, är ingalunda av gammalt datum. I våra faders dagar fanns det praktiskt taget ej. Herrarna hade sina fickur — och det uret är ju ännu inte helt utdött — och damerna hade sitt ur fastsatt i en lång kedja samt instoppat under bältet eller någon gång i en liten, lös ficka. Eftersom uret inte bars synligt, var det kedjan, som fick imponera med sitt material och sin längd. Litet längre fram, när man fått bygeluppslaget, ägnade man mera uppmärksamhet åt uret självt och det försågs med dubbelboett och förskönades med graveringar m. m.

Uret var då som nu ett omtyckt föremål att ge bort på bemerkelsedagar av skilda slag både åt äldre och yngre, damer såväl som herrar.

Ett speciellt herrur var det, som användes i fracken; det är tunt och kedjan är ju som bekant, av särskild typ, löst nedhängande. Modellen härtill säges vara att söka i de tyska student-korporationerna, där man brukade ha sina föreningsfärger markerade i urkedjan.

Armbandsuret började komma till heders tack vare den föga beundrade preussiska militarismen, speciellt genom den siste kejsaren, Wilhelm II.

Omkring år 1890 hade man i marinministeriet i Berlin kommit till den övertygelsen, att armbandsuret skulle vara officerarna till stort gagn i tjänsten, särskilt på fältet. De sluppo ifrån det tidsödande tempot att plocka fram uret från någon ficka och sluppo att ha händerna upptagna med denna syssla. Dessutom var tidsorienteringen gjord på ett ögonblick.

Så kom då ministeriets order, att man skulle lägga sig till med armbandsur. Det blev urmakarna i La Chaux-de-Fonds i Schweiz, som fingo ta hand om beställningen.

Dessa ur, som också av militären brukades som kompass, hade boett av polerat guld och voro försedda med stor tavla och stora visare och buros i ett kedjearmband av metall. Det skulle vara synd att säga, att dessa ur voro omtyckta.

Men denna beställning kom schweizarna att fundera över, om inte armbandsur i alla fall vore något att fundera på för den stora allmänheten. Man prövade marknaden och släppte ut ur, som mera lämpade sig efter moderna än de preussiska militäruren. Man gjorde dem mindre och juvelerarna prydde dem med allehanda dyrbara stenar o. s. v. Damuren fingo speciellt vackra taylor med emaljmalade blommor m. m.

Men hur mycket man än reklamerade för armbandsuret, slog det icke igenom.

Det var inte stötsäkert nog, inte dammfritt och inte vattentätt. Man misstrodde helt enkelt. Den enda marknad, som intresserade sig för det nya uppslaget, var faktiskt Sydamerika, där man inte tog det så noga med tiden.

Den unga stenografen Mercedes Gleitze fullbordade den 7 oktober 1927 simningen över Engelska kanalen. Detta var i och för sig en god prestation, i synnerhet som hon verkställt kraftprovet på rekordtid, men det var något annat, som var än mera epokgörande. I Daily Mails stora förstasidesartikel om simprestationen underströks med kraft, att Mercedes Gleitze hela tiden i vattnet haft ett vattentätt armbandsur. Detta var något, som de engelska sportmännen togo fasta på. Nu hade man fått ett ur, som kunde användas ej blott vid golf och fiske utan även i vattenpolo. Och från och med nu hade armbandsuret vunnit slaget, wrist-watch, som engelsmännen kalla det, vilket egentligen betyder handledsur. Den första franska benämningen var bracelet-montre, som även betyder armbandsur. Att armbandet kom i första hand, berodde på, att det var detta, som i första hand intresserade juvelerarna. Urmakarna ville givetvis framhålla uret och vände därför på steken och kallade uret montre-bracelet, ur för armbandet, och den benämningen är nu den vanligaste.

I århundradets början, när man ännu på många håll förhöll sig mycket reserverad mot bygeluppslaget och produktionen var ringa, var ett armbandsur ett ganska dyrt ur och betraktades som lyx.

Ville man ha ett armbandsur, kunde man ju sätta in fickuret i ett läderarmband med skyddshölje för uret, det var ju billigare. Metoden hade prövats förut, men någon större framgång hade man ej med denna klumpiga anordning.

Vad man alltså först och främst måste göra var, att armbandsuret skulle göras pålitligt. Visserligen hade man bygeluppslaget som en god tillgång att bygga på; det hade Adrien Philipp infört redan år 1842. Men det räckte ej. Man måste ha ett stötsäkert ur, eftersom armbandsuret är utsatt för helt andra påfrestningar än fickuret. Det måste vara dammsäkert, vattentätt och dessutom framställas med hänsyn även tagen till temperaturförändringar. Till detta kom också, att det måste göras i betydligt mindre format.

Men fabrikanterna tvekade ej. Nya metoder utarbetades, nya maskiner konstruerades och nya legeringar komparerades.

Armbandsuret aktualiserade även en gammal spekulation, som av flera skick-

**VI
STÄNGER
EJ**

**UNDER
SEMESTER-
TIDEN**

**TILL KUNDERNAS
TJANST ÅRET OM**

Aktiebolaget

RÄTT TID

Malmö

Stockholm

**SÄLJ
TÄRNAN
automatic**

VINN
*en av resorna
till Schweiz*

ÖKA
*omsättningen med hjälp
av annonserna i vecko-
pressen om*

**TÄRNAN
automatic**

ref. nr 379

Riktpris 173:—

En gros genom

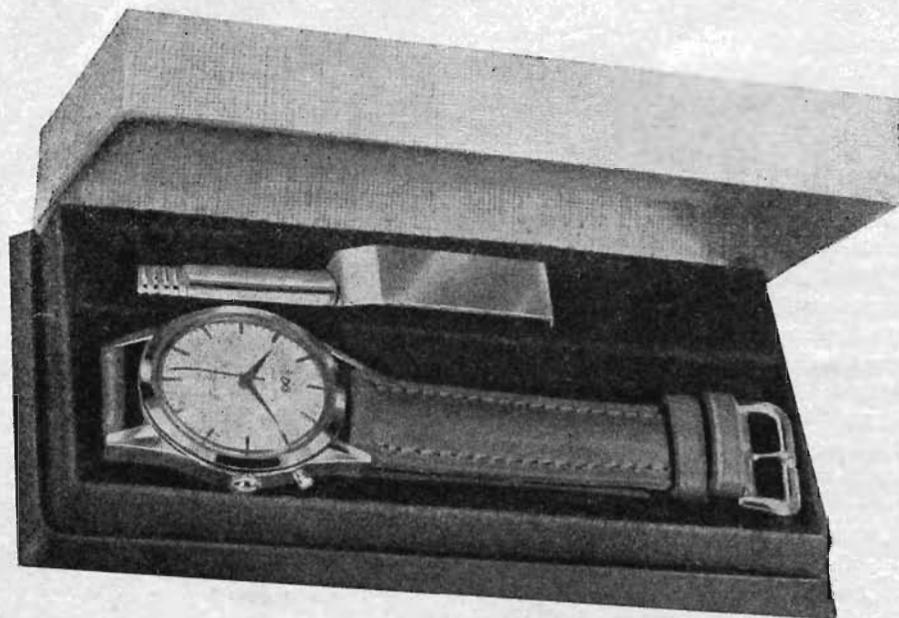
Aktiebolaget Rätt Tid

Malmö

Stockholm

"FLASH" - en Ernest Borel-nyhet

Urkonstruktör i Göteborg!

Armbandsur med elektrisk belysning.

Ur- och chronometerfabriken Ernest Borel har i år kommit med ett nytt uppslag på armbandsurets område. Det är ett ur med belysning, så att man lätt och bekvämt kan avläsa tiden i mörker.

Under tidernas lopp har det ju framkommit åtskilliga förslag till lösning av urtavlans belysning i mörker. Mest använt har ju uppslaget med de självlysande siffrorna varit. Det uppslag, som Borel nu lanserar, är elektrisk belysning — och uppslaget har fått namnet "Flash".

Uret ifråga, som är ett vanligt, litet armbandsur, är utrustat med en vattentät ackumulator. Genom att trycka på en liten knapp belyses urtavlan. Ljuskällan är praktiskt taget osynlig och ögonen bländas ej på något sätt. Ackumulatören har ingen som helst inverkan

på urverket. Den i ackumulatören befintliga belysningskapaciteten räcker från sex till tolv månader, beroende på, hur ofta man behöver anlita belysningen. Sedan ackumulatörens energi förbrukats, är det en enkel sak att själv ladda om den. För det ändamålet medföljer varje ur ett litet, enkelt laddningsverktyg. Energin tages ur ett stavlampsbatteri på tre volt eller två dylika på 1,5 volt vardera. De platta ficklampsbatterierna duga ej, eftersom polerna ligger i omvänd ordning mot vad de göra i stavbatterierna.

Urverket är ett 17 stenars precisionsverk, vattentätt, antimagnetiskt, stötsäkert och med dragfjäder, som ej brytes. Det är sålunda av samma klass som de föregående Borelspecialiteterna "Cocktail", "Datoptic", "Society" och "Versailles". Uret sändes nu i marknaden.

liga hjärnor lösts redan på 1700-talet, nämligen det självuppdragande uret. Det halvt förgätna problemet blev i högsta grad aktuellt.

Armbandsuret av i dag är sålunda produkten av en lång utveckling, där man kämpat sig till erfarenheter på skilda områden. Stötsäkringarna, tätningen för vatten och damm ha kostat mycken möda och vägen fram till legeringen, som eliminerar temperaturväxlingarna har varit både lång och besvärlig. Men vi ha ju också nu ett armbandsur, som är ett verkligt underverk i miniatyr, som t. o. m. har kalenderverk och som man slipper dra upp.

Armbandsuret har definitivt erövrat marknaden från fickuret. Ser man på de årliga prövningarna av kvalitetsur,

är det endast något enstaka fickur, som lämnas in, medan armbandsuren räknas i många hundratal.

S. C.

För i år jämnt ett sekel sedan var Furtwangenurmakaren Jakob Bäuerle färdig med det första trumpetaret, som sedermera gav upphov till en hel rad liknande Schwarzwaldur. Detta ur spelade på sex pipor några enkla melodier och den, som tycktes utföra dem, var en i trä skuren trumpetare. Han var klädd som trumpetaren Werner Kirchhofer i Scheffels bekanta diktverk "Trumpetaren von Säckingen". Samtidigt med att figuren blåste sina melodier vid varje timslag, vred den på kroppen. Timslagen slogos på klangfjäder.

En mycket skicklig urkonstruktör är typografen Richard Unger, Göteborg. Hela sin fritid ägnar han åt denna sin hobby och han har också konstruerat ett mycket komplicerat ur, omtalar Göteborgs-Posten.

Det är ett elektriskt drivet synkronur med den stora visartavlan genomskinlig och belyst, varigenom uret är avläsbart även nattetid. Månens ställning anges med en liten, likaledes belyst kula. Uret är även utrustat med en zodiak, så att man ständigt kan se, i vilken stjärnbild man befinner sig.

För övrigt kan man avläsa datum och månad och veckodagsvisare kommer så småningom att komplettera denna del av kalenderverket.

Även solens upp- och nedgångstider visas av uret och dessutom finnes tavla för avläsning av tiden på skilda orter av jordklotet. Att uret är försett med väckningsanordning är tydligt. Väckaruret tjänar som kontrollur för det stora uret och har dessutom ett räkneverk, som dag för dag visar, hur många dagar av löpande året, som gått och hur många, som äro kvar.

Ett elektriskt ur är beroende av den elektriska energin och blir det strömavbrott, så har man ingen nytta av uret. Mot denna fatalitet har konstruktören garderat sig, genom att han monterat in en klocka, som alltid står i beredskap med visarna på 12. När ett strömavbrott kommer, sättes denna klocka automatiskt i gång och det är enkelt att genom att utläsa skillnaden i tidsangivelsen mellan reservuret och det ordinarie uret för att få exakt tid.

Herr Unger betraktar ingalunda sitt ur som färdigt: det är ännu åtskilligt som skall tilläggas och det kommer nog så småningom. Kvar står i alla fall, att Richard Unger är en av de skickligare konstruktörerna på tidmätarnas område i vårt land.

(Världens bästa... Forts. fr. sid. 2)

att koppla in den en gång i veckan för att kontrollera, att kvartsuret fungerar som det skall.

Endast jämförelsen mellan två molekyloscillatorer erbjuder möjligheten att kontrollera atomurets noggrannhet. Detta är ju ganska naturligt, eftersom man ej har möjlighet att kontrollera med ur med en större noggrannhet. Med anledning därav har det nya atomuret försetts med två dylika, inbyggda oscillatorer.

"Lachesis" har en noggrannhet på en hundratusendedels sekund pr dygn, vilket är ungefär en hundrafaldig förbättring av den tidmätning, som bygger på jordens rörelse kring sin axel.

Lättläst datum

Fria med ur

URKOMISK

med

DATOPTIC

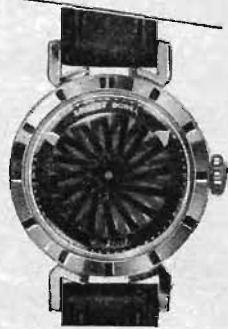
(Ernest Borel Patent)

ERNEST BOREL "Datoptic" kalenderuret har en special-lins över datumfönstret, vilken underlättar avläsningen. Vattentätt, automatiskt. Stål. Nu även med vanligt uppdrag.

Riktpris 182:—

En annan berömd modell från ERNEST BOREL: "Cocktail" — uret med den ständigt skiftande urtavlan. Herr- och damur i gulddoublé.

"Cocktail" (PATENT)

ERNEST BOREL

Neuchâtel (Switzerland)

En gros genom

Aktiebolaget Rätt Tid

Från en lantmäteribeskrivning över Tuna socken i Medelpad 1860 berättar professor Sigfrid Svensson i "Svenska kulturbilder":

"När den unge mannen äntligen hunnit bestämma sig för vem han vill ha, skall han fria på allvar. Detta tillgår så: När han en lördagsnatt lämnar sin käresta, låter han sitt bästa fickur stanna kvar. Nästa lördagskväll kommer han igen. Hänger då uret ovan flickans säng, uppdraget och i gång, då förstår han vad klockan är slagen, då vet han, att hans böjelse är besvarad. Men tickar ej hans klocka över hennes säng, utan ligger ouppdragen på en stol eller ett bord, så tar han den åter och går modfärd därifrån."

I en socken i Dalarna användes fickuret som ett slags interimistisk förlovningspant. "Jag gick utan klocka en tid", berättar en upptecknare, "men jag visste att den låg i gott förvar under en viss kudde. Alla som möjligen i friare-ärenden besökte min flicka, lyfte på kudden eller också lät hon själv klockan liksom oförvarandes komma till synes. Då visste de besked och lomade iväg."

Ett Brooklynföretag har uppställt följande regler för arbetare och anställda inom företaget:

En kund är den betydelsefullaste personen i varje affär.

En kund är ej beroende av oss — men vi äro beroende av honom.

En kund stör oss aldrig i vårt arbete — han är arbetets imehåll.

En kund gör oss en tjänst, när han vänder sig till oss — vi göra honom ingen tjänst, när vi betjäna honom.

En kund är en del av vårt företag och ingen oss ovidkommande.

En kund är ej torr statistik — han är ett mänskligt väsen av kött och blod, med känslor och iakttagelser liksom vi själva.

En kund är ej en samtida med vilken man skall bråka eller argumentera mot.

En kund är var och en, som framlägger sitt önskemål för oss och det är vår plikt att uppfylla detta.

En kund skall ges det hövligaste och uppmärksamaste hemötande, som vi kunna prestera.

År 1348, alltså för 610 år sedan, kan påvisas tornur med slagverk i England. Det är det omtalade uret i Dover-Castle, London. Traditionen vill veta, att detta ur egentligen ej var inhemskt arbete utan stammade från Italien. Redan år 1288 är ett tornur påvisbart i London, men detta ur hade ej slagverk. På de äldsta tornuren slogos slagen för hand.

Fyrtiotredje Baselmässan hålles 11—21 april 1959.

— Ska professorn ha tre stycken likadana klockor?

— Ja, jag kokar mig alltid tre, ägg till frukost.

Från tyska östzonen:

En ny fånge fördes in och tillfrågades, vad som gjort, att han hamnat här.

— Det är det fördömda fickurets fel, som går för sakta. Naturligtvis kom jag för sent några gånger och det ansågs som sabotage.

Kort tid därefter infördes en ny fånge, som utfrågades.

— Varför jag är här! Det är fickurets fel, som fortar sig. På det sättet kom jag till jobbet flera gånger, innan någon annan infunnit sig. Och det togs som spionage.

När tredje arrestanten kom och åter skylldes på klockan, sade vaktarna: Nej du, det går inte mer! Vi har redan två, en som kom för sent och en som kom för tidigt.

— Men, sade arrestanten, mitt ur går prick rätt och jag kommer alltid på minuten. Men just därför är jag här. Det ansågs ställt utom allt trivel, att jag köpt uret i Väst-Berlin.

Gumman som talar bakfram:

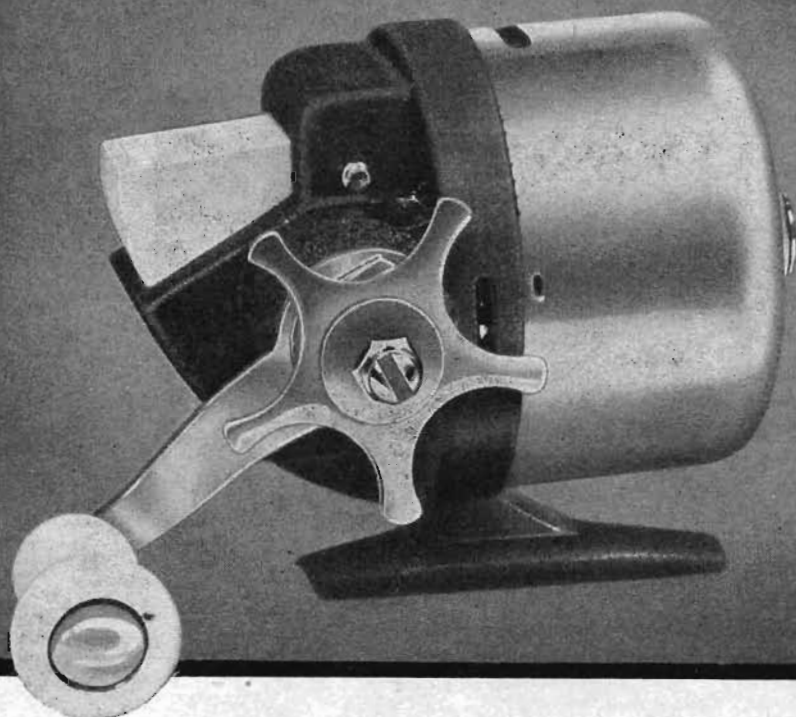
— Opp mä er, pojkar, klöcka ä fem, ho ä mer, ho ä halv fem, grannas pojkar står högt på himla ä sola går i Lällingen ä slår.

I gamla dagar:

Jöss-Per har just hämtat sin silverrova hos urmakaren och filosoferar:

— Dä ä allt hundan va urmakare kan klä åt säj! För si sputter di i e klocka, så vill di ha e krone, men si snyter di säj äna, så vill di ha 2:50.

Det har hänt stora saker på rullfronten!

VICTORY 1000

— den inkapslade haspelrullen
gör sensation världen över

Vad säger Ni om en elegant inkapslad haspelrulle som Ni kan göra långa kast med och som rymmer 240 m 0,25 mm massiv nylonlina — 210 m 0,30 — 175 m 0,35? Inte dåligt eller hur? Men det är inte nog med det. Victory 1000 — som rullen heter — är den enda rulle i världen av sin typ som har linspridning — därav den stora linkapaciteten. Linan lindas jämnt och fint upp på spolen och löper ut lika elegant. Vill Ni lägga betet på exakt plats bromsar Ni upp kastet genom att bekvämt trycka på tumgreppet när betet är i luften. Tumgreppet, som är anatomiskt riktigt utformat, användes också för frikoppling — enkelt och icke tröttande.

Med denna rullsensasjon har Ni absolut linkontroll och behöver inte riskera lintvinning.

Det är inte till mycket glädje att endast räkna upp fördelarna på papperet. Rekvirera i stället i dag från Aktiebolaget Rätt Tid ett tillräckligt antal haspelrullar, spön och övrig fiskeutrustning och starta en vinstgivande försäljning av Victory redskap. Just urmakeraffären är väl lämpad för försäljning av fiskeredskap — alla vet ju att Ni är specialist inom finmekanik! Passa samtidigt på att rekvirera Victorykatalogen med alla fiskegrejor.

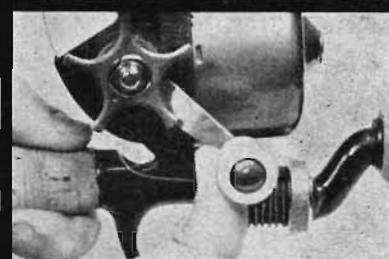
Victory 1000 kostar 95: — och den något förenklade Victory 800 kostar 65: —. Båda ligger i eleganta presentförpackningar.

VICTORY

Detaljbilderna nedan ger en upplattning om den genomgående överlägsna konstruktionen.

Utbyte av trumma sker blixtsnabbt och utan hjälp av verktyg.

Automatisk backspärr.

Passar till alla spötyper — såväl spinn- som haspelspön.

Axeln till tumgreppet kan lätt lossas utan verktyg. Tumgreppet borttages och dreven är lättåtkomliga för smörjning.

Försäljes en gros till landets urmakare endast genom

AKTIEBOLAGET RÄTT TID —

MALMÖ
STOCKHOLM